

BESTEMMELSER FOR BRUK AV VANNMÅLERE

Bestemmelser for bruk av vannmålere inngår som vedlegg til Forskrift om vann- og avløpsgebyrer i Herøy kommune.

1. Anskaffelse, installasjon og gebyr for leie av vannmåler

- 1.1 Måleren er kommunens eiendom og selve måleren bekostes av kommunen. Kommunen bestemmer type, plassering og størrelse på måleren, tilpasset forbruket.
- 1.2 Abonntenen må selv bekoste installasjon av vannmåler i konsoll og evt. flytting av måleren. Installasjon av måler skal utføres av en godkjent rørlegger i samsvar med det til enhver tid gjeldende reglement. Etter montasje skal vannmåleren plomberes av kommunen eller av godkjent rørlegger engasjert av kommunen.
- 1.3 Abonntenen betaler et årlig gebyr for leie av vannmåler, som inkluderer anskaffelse, kontroll, vedlikehold, utskifting og administrasjon. Gebyret fastsettes av kommunen og fremgår av gebyrregulativet.

2. Avlesning

- 2.1 Avlesning av vannmåleren foretas én gang hvert år. Abonntenen foretar avlesning og innmelding innen den fastsatte frist.
- 2.2 Dersom avlesning av vannmåler ikke utføres til bestemt tid eller dersom data ikke innmeldes til kommunen stipuleres årsforbruket. Kommunen kan evt. selv velge å foreta avlesning av forbruket for abonnentens regning (avlesningsgebyr). Avlesningsgebyret fastsettes av kommunen og fremgår av gebyrregulativet.

3. Kontroll

- 3.1 Kommunen skal ha adgang til vannmåleren for inspeksjon og kontrollavlesning til varslet dato og tid. Vannmåleren må plasseres slik at den er lett tilgjengelig både for avlesning og revisjon/utskifting.
- 3.2 Kommunen kan til enhver tid, evt. etter skriftlig søknad fra leieren, foreta kontroll av vannmålere som er i bruk. Viser kontrollen en feilavlesning på mer enn 5%, foretas justering av årsgebyret for foregående år og eventuell utskifting av måleren skjer uten kostnad for leieren.
- 3.3 Dersom det ikke lar seg gjøre å beregne feilmålte mengder nøyaktig, uten at dette medfører store kostnader, justeres gebyret for den perioden det er tvil om etter gjennomsnittet av né rmeste avlesningsperiode før feilen ble påvist, og/eller etter at den er utbedret.

4. *Flere tilknytninger*

- 4.1 Hver eiendom skal normalt kun ha én tilknytning. I de tilfeller en eiendom har flere tilknytninger, skal det installeres en måler for hver tilknytning. Eventuelle interne målere er kommunen uvedkommende.

5. *Annet*

- 5.1 Når vannmåler er montert, kan denne ikke fjernes uten kommunens samtykke.
- 5.2 Dersom vannmåler ikke kan plasseres frostsikkert, skal gebyret baseres på stipulert forbruk etter vedtatte beregningsregler.
- 5.3 Blir en måler som er i bruk borte eller skadet, skal abonnenten omgående melde dette til kommunen. Kommunen forbeholder seg rett til å kreve full erstatning for tap eller skade. Plomberte målere kan kun åpnes av kommunens personell eller under oppsyn av kommunens personell. Er en plombe brutt, fastsettes vannforbruket for vedkommende termin til antatt forbruk ganger 4.
- 5.4 For installasjon og bruk av vannmålere gjelder for øvrig kommunens tekniske bestemmelser.

KOMMENTARER til Bestemmelser om bruk av vannmålere.

1. Innledning

I den sentrale forskriften står det: *”Både kommunen og den enkelte gebyrpliktige kan kreve at årsforbruket skal fastsettes ut fra målt forbruk”*. Selv om det ikke skulle vé re ønskelig i en kommune å tillate at f.eks. hytter installerer vannmåler og betaler forbruksgebyr etter målt forbruk, kan ikke kommunen nekte en abonnent dette.

Det kan vé re en fordel for kommunen at det foregår en individuell måling av vannforbruket. Det vil bli lettere å kontrollere lekkasje på abonnentenes egne VA-installasjoner.

2. Kontroll og utskifting

Tidspunkt for utskifting av husvannmålere kan fastsettes ved beregning av midlere målenøyaktighet for målere i ulike årsgrupper. Tidspunktet er avhengig av stedlige forhold som vannkvalitet og vannføring gjennom måleren. Anbefalt utsettingstid (= tid før kontroll av måler) er ca. 8 år. Slitasje på vannmålere påvirkes imidlertid av drikkevannskvaliteten. Vannet inneholder partikler, humus etc. som har en tendens til å sedimentere i måleren. Over tid får dette innflytelse på målernøyaktigheten. I Herøy har vi en god vannkvalitet slik at utsettingstid i utgangspunktet kan følge normen. Ved ettersyn er det stadig mer vanlig å bytte ut målerinnsats eller hele måleren, fremfor å kontrollere og reparere.

3. Kommentarer til utvalgte bestemmelser

Vedrørende pkt. 1.1 I den sentrale forskriften gis ingen føringer i forhold til hvem som skal eie vannmålerne. Vi foreslår imidlertid at vannmålerne er kommunal eiendom. I forskriften står det; *”den enkelte gebyrpliktige må selv bekoste slik måling”*, noe som vil vé re tilfellet når abonnenten betaler målerleie. Hvis man sammenligner med E-verk, er det slik at den som krever inn gebyr eier målerne. Andre eierformer kan hindre adgang og kontroll. Drift og vedlikehold må ivaretas av et forvaltnings-/driftsorgan eller av et rørleggerfirma som engasjeres av kommunen. Kommunen kan imidlertid velge å la abonnenten vé re eier av måleren, dersom dette vurderes som mer hensiktsmessig. Dersom abonnenten får mulighet til å eie vannmåleren og dermed ha ansvaret for drift og vedlikehold av egen måler, bør det kreves at abonnenten dokumenterer, for eksempel hvert 8. år, at et kontrollfirma, godkjent av kommunen, har kontrollert og funnet måleren i orden.

Kommunalt innkjøp av vannmålere vil sikre standardiserte og rimelige løsninger. Dersom abonnenten skal vé re eier, og selv kjøpe vannmåler, kan den enten kjøpes av kommunen eller kommunen kan bestemme hvilken type vannmåler som skal anskaffes.

Kommunen bør også eie målere hos industri/né ringsbygg for å kunne sikre samme kvalitet på utstyr, installasjon og drift som for boligabonnenter. Enkelte kommuner ønsker imidlertid at slike målere eies og vedlikeholdes av né ringsabonnentene. Større målere har en utsettingstid på ned mot 1/3 av vanlige husvannmåleres utsettingstid.

Vedrørende pkt. 1.2 Kommunen bør utarbeide entydige krav til montasjeforhold, basert på enkle skisser. Det må tilrettelegges for at kontrolløren får tilfredsstillende arbeidsforhold ved montasje/demontasje.

Vedrørende pkt. 1.3 Se kap. 4 "Kostnadsoverslag for leie av husvannmåler".

Vedrørende pkt. 2.2 I kommentarene til den sentrale forskriften står det; "ved manglende avlesning av vannmåler og innsendelse av data kan kommunen fastsette forbruket".

Vedrørende pkt. 5.3 Siste setning er inkludert for å gi kommunen en sanksjonsmulighet dersom en plombe er brutt. Kommunen kan fritt fastsette størrelsen på forbruket.

4. Kostnadsoverslag for leie av husvannmåler

Kostnadene ved allmenn bruk av vannmålere må ikke undervurderes. Kostnader knyttet til vannmålerbruk kan bestå av:

- vurdering av målerstørrelse/type
- innkjøp
- lagerhold, verksted
- vedlikehold, utskifting/montering
- kontroll/avlesning
- administrasjon, fakturering for leie
- klagebehandling

I forskriftens kommentardel står det; "Den enkelte gebyrpliktige må selv bekoste slik måling, og målingen må utføres etter kommunens anvisning". Dersom kommunen selv ønsker å utføre målingen må kostnadene for dette innarbeides i den årlige leie av vannmåler.

Nedenfor finnes eksempel på beregning av enkelte av ovennevnte punkter ved leie av vanlig husvannmåler. Eksemplet baserer seg på normtall.

Innkjøp:

Antar gjennomsnittlig innkjøpspris kr. 500,-
med avskrivning over 8 år og 4 % rente:
→ Årskostnad: $\text{kr } 500,- \times 0,174 = \text{kr } 70,-$

Utskifting/kontroll/vedlikehold/kalibrering:

Tidsforbruk antas til ett årsverk pr. 500 målere
og 8 års utsettingstid (= tid før kontroll av måler)
→ Årskostnad: $\text{kr } 400.000/500/8 = \text{kr } 100,-$

Administrasjon:

Antar 1 årsverk pr. 4.000 målere:
→ Årskostnad: $\text{kr } 400.000/4.000 = \text{kr } 100,-$

Totalkostnad for målerleie vil etter erfaringstall ligge på ca. kr 300-350,- /år for husvannmålere.

5. EU-Direktiv

Det finnes et EU-Direktiv (Water meters intended for the metering of cold potable water) som vil få innvirkning på kommunens innkjøp av vannmålere.

Direktivet gir tekniske krav som kommunen *kan* stille overfor produsent/leverandør ved kjøp (dvs. før bruk) av vannmålere for husholdninger og né ringsvirksomhet. Kommunen vil ikke vé re pålagt å stille slike krav, men dersom vi ønsker å stille krav til f.eks. målerens nøyaktighet, kan de ikke sette andre krav enn de som fremkommer av direktivet.

Krav som stilles til nøyaktighet (eksempel fra direktivet):

- 2% for vann med temperatur ≤ 30 °C
- 3% for vann med temperatur > 30 °C

6. Informasjon til abonnentene

Kommunen bør sende ut informasjon til sine abonnenter som inneholder:

- Opplysning om at alle kan kreve å få betale årsgebyr ut fra målt forbruk
- Tilbud om leie av vannmåler, vilkår for leie og fordeler ved bruk av vannmåler.
- Bestemmelser for bruk av vannmålere.
- Beskrivelse av hvordan abonnenten kan få sjekket vannmåleren sin.

7. Overgangsordning

Vi har ikke etablert noe system for husvannmålere dersom dette blir av stort omfang. Vi må derfor finne løsninger for håndtering av krav fra abonnenter som ønsker å få avregnet årsgebyret basert på målt vannforbruk. Innføring av vannmålere fører til at vannverket må etablere en organisasjon for ettersyn og utskifting, samt administrasjon av vannmålerabonnenter. Hvis kontroll- og serviceapparatet ikke står i forhold til vannmålermassen, vil gebyrsystemet kunne komme ut av kontroll.

For å vé re forberedt bør kommunen bl.a.:

- Etablere en organisasjon som skal håndtere bruk av vannmålere.
- Vurdere ulike typer vannmålere og ta en avgjørelse i forhold til hvilken type man ønsker å kjøpe inn når behovet oppstår.
- Utarbeide en liste over godkjente rørleggere som kommunen kan anbefale abonnentene å benytte ved installering av vannmåler.
- Utarbeide informasjonen beskrevet under kap. 6.

I tillegg til å informere abonnentene om retten til å få avregnet årsgebyret basert på målt vannforbruk bør det fremgå av gebyrregulativet hvordan fakturering og avregning vil foregå. Et forslag er: *De som i løpet av år x krever å få installert vannmåler vil bli fakturert som for stipulert forbruk. Avregning vil bli foretatt ved første forfall år $x+1$ basert på tariff fastsatt i gebyrregulativet for år $x+1$, men for prisnivå i år x .*

Referanser

1. Ulike kommuners forskrifter og tekniske bestemmelser
2. Håndbok for vannføringsmålinger i VA-anlegg, SINTEF-rapport, NHL, 1985, rev. 1991
3. Knut A. Lindløv, Justervesenet, personlig kommunikasjon